

“โขน”

จัดเป็นศิลปะการแสดงชั้นสูงของไทยที่มีทั้งท่วงท่าที่สง่างาม
ความอ่อนช้อยและอ่อนช้อยทั้งยังถือเป็นศูนย์รวมของศาสตร์และ
ศิลป์หลายแขนง ที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติ
เช่นเดียวกับการทำหัวโขนที่ต้องการความวิจิตรงดงามในการสร้างสรรค์
ที่นับวันจะมีผู้สืบทอดศิลปะแขนงนี้น้อยลง
หากแต่ครู ม.ล พงษ์สวัสดิ์กลับไม่เคยย่อท้อต่อสภาวะการณดังกล่าว
และตั้งใจสร้างผลงานอย่างต่อเนื่องเพื่ออนุรักษ์งานสกุลช่างแห่งศาสตร์
การทำหัวโขนให้ยืนหยัดแสดงอัตลักษณ์ความเป็นไทยสืบต่อไป”

"PANTOMIME"

A performing arts high of Thailand that is both aging gracefully.
The elegance and delicacy as well as a center of science.
Arts specializations That represents a national identity As well as a mask of
the desired exquisite creations.
The day will be the successor art form is less.
However, Macroom. The back Pongsawasdi never discourage such
circumstances. And intends continuing to build a portfolio of
conservation science technician currency.
To mask the true identity of a successor to Thailand. "

ม.ล.พงษ์สวัสดิ์ สุขสวัสดิ์
ML. Pongsawat Suksawad

ชื่อ - สกุล

ม.ล.พงษ์สวัสดิ์ สุขสวัสดิ์

วัน เดือน ปีเกิด

เกิดวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๔

สถานที่ติดต่อ

๒๒๒/๕๓ ตำบลหัวรอ อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ ๑๓๐๐๐

โทรศัพท์ติดต่อ

๐๘๑ ๙๒๙ ๘๖๑๒

รางวัลที่ได้รับ

๑. รางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติรางวัล “บุษราคัมมณีศรีราชภัฏ ครั้งที่ ๙ ประจำปี ๒๕๕๕” ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านการศึกษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิธีกรรม) โดยวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
๒. โล่ประกาศเกียรติคุณยอดฝีมือช่างทำหัวโขน ผู้สร้างสรรค์ผลงานเป็นตำนานที่ยิ่งใหญ่ ปี ๒๕๔๗ โดย BARA
๓. รางวัลเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สาขานันทนาการ และผู้ทำคุณประโยชน์ทางด้านวัฒนธรรม โดยคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒
๔. CERTIFICATE By SMITHSONIAN INSTITUTION, 1994 FESTIVAL OF AMERICAN FOLKLIFE

ประวัติชีวิตและการทำงาน / LIFE AND WORK BRIEF

ม.ล.พงษ์สวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ เกิดมาในครอบครัวที่มีความเกี่ยวข้องกับงานช่างศิลป์โดยตรง เริ่มตั้งแต่สมัย ม.ร.ว.จรรยาสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ ผู้เป็นบิดาและเป็นครูผู้สอนงานช่างศิลป์ให้ตั้งแต่ยังเยาว์วัย โดยท่านได้เห็นแบบอย่างการทำงานด้านศิลปะหลายสาขาจากบิดา ทำงานช่างเขียนที่บิดาเป็นผู้นำในการซ่อมแซมภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในโบสถ์ วัดเสนาสนาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมไปถึงฉากโขนและลิเก นอกจากนี้บิดาของครู ม.ล. พงษ์สวัสดิ์ยังทำงานช่างฝีมือด้านการปั้นลวดลายหน้าบ้านอุโบสถ วิหาร และ ศาลาการเปรียญในวัดหลายแห่งของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอีกด้วย ไซ้เพียงเท่านั้นแต่ ม.ร.ว.จรรยาสวัสดิ์ ยังทำงานด้านการแกะสลัก อีกมากมายทั้งการแกะสลักโต๊ะหมู่บูชา หีบทอง เครื่องดนตรีไทย-มอญ และความเชี่ยวชาญด้านงานช่างฝีมือของท่านยังแสดง ออกมาให้เห็นถึงความถนัดในงานสลัก ดังจะเห็นได้จากการที่ท่านรับแทงหยวก สำหรับประกอบเมรุเผาศพซึ่งมีการแกะสลัก เครื่องสดประกอบด้วย

ทั้งนี้ยังมีงานช่างอีกแขนงหนึ่งที่นับได้ว่ามีความสำคัญต่อการสืบทอดเอกลักษณ์ความเป็นไทยที่ ม.ร.ว.จรรยาสวัสดิ์ มีความเชี่ยวชาญ และสืบทอดให้แก่บุตรชาย นั่นคือ งานรักที่ท่านได้ศึกษาค้นคว้ากรรมวิธีการทำรักกระแทนะเพื่อสร้างลวดลายลงบนหัวโขนด้วยตนเอง เนื่องจากวิธีการดังกล่าวไม่มีตำราเล่มใดเขียนบอกไว้ นอกการนี้ ม.ร.ว.จรรยาสวัสดิ์ ยังศึกษาและสร้างเครื่องแต่งกายโขน, ละคร ที่มีความวิจิตรงดงามขึ้นใช้เองอีกด้วย

จากความเชี่ยวชาญในงานช่างหลายแขนงแสดงให้เห็นว่า ม.ร.ว.จรรยาสวัสดิ์ มีความสามารถในการสร้างสรรค์งานศิลป์เป็นอย่างดี ซึ่งงานศิลป์ทุกแขนงที่ท่านเชี่ยวชาญต้องใช้เวลาค่อนข้างยาวนานในการสร้างสรรค์ ดังนั้นช่างฝีมือจำเป็นต้องมีความมานะอดทนและศรัทธาในงาน ซึ่งนับวันจะหาผู้ที่มีความรู้ความสามารถในงานด้านนี้อย่างแท้จริงยากขึ้นทุกขณะ

จากเรื่องราวทั้งหมดที่เกี่ยวข้องพันอยู่ในชีวิตประจำวัน ได้กลายมาเป็นแรงบันดาลใจให้ครู ม.ล. พงษ์สวัสดิ์พยายามศึกษาค้นคว้าต่อยอดความรู้ที่มีอยู่เดิมของบิดาให้เกิดเป็นความชำนาญและเชี่ยวชาญมากยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากการที่ได้สืบทอดวิชาความรู้ด้านการทำหัวโขนจากบิดา ตั้งแต่อายุ ๑๑ ปี และในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ได้มีโอกาสช่วยบิดาในการทำงานศิลป์ จึงได้เห็นและเรียนรู้ขั้นตอนการกระแทนะลวดลายเพื่อทำหัวโขน ปิดทอง ประดับกระจัก ทำให้ครู ม.ล. พงษ์สวัสดิ์มีความสามารถ สร้างสรรค์งานประณีตศิลป์แขนงนี้ได้อย่างงดงามและทรงคุณค่า จนกระทั่งปีพุทธศักราช ๒๕๓๘ จึงได้เริ่มทำงานด้านหัวโขนอย่างจริงจัง จนกลายมาเป็นอุตสาหกรรมเล็กๆในครอบครัว ที่ทุกคนในครอบครัวต้องหันมาช่วยกันสร้างสรรค์งานศิลป์

การสร้างสรรคที่เป็นเอกลักษณ์ / MOST DISTINGUISHED WORKS

ความรู้และความชำนาญด้านการทำหัวโขนที่ครู ม.ล พงษ์สวัสดิ์สั่งสมมาตั้งแต่วัยเยาว์ จากประสบการณ์ตรงที่ได้รับจาก ม.ร.ว.จรรยาสวัสดิ์ ผู้เป็นบิดา ทำให้ครู ม.ล พงษ์สวัสดิ์มีความสามารถในเชิงสร้างสรรค์ที่ประณีตบรรจง ซึ่งเห็นได้จากงานหัวโขนทุกชิ้น ตั้งแต่ขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ ที่ยังคงใช้วัสดุและสูตรการทำรักกระแหงนะ รวมถึงสวดลายการตกแต่งตามแบบอย่างดั้งเดิม เพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์และดำรงคุณค่าของหัวโขนไทยไว้ได้อย่างน่าชื่นชม

The knowledge and expertise of the teacher's mask. The Pongsawasdi contemplated since his youth. From my experience gained from. M. The. The. Charoonprasitporn morning, the father makes Macroom. The Pongsawasdi have the ability to creatively elaborate. Which is evident from the mask all from small to large. The continued use of the material and a recipe for a love Kraahna. The decorative motifs typical to traditional fixed uniqueness and maintain the value of Thailand's mask made by pleasurablely.

วัสดุและอุปกรณ์ MATERIALS AND TOOLS

ไม้สำหรับหวด,
กระดาดสาและกระดาดฟาง, แป้งเปียก
ได้จากการผสมแป้งสาลีกับสารส้ม
และจุนสีสด, กระดานสำหรับฉนิก,
รักกระแหนะ, แม่พิมพ์, เหล็กกลม

Wooden steamer, paper and
paper, paste the blend flour
with alum. and copper sulfate
Church, every board for seals,
love Krauhna, mold, round steel.

ขั้นตอนการทำงาน WORK METHOD

๔. การตกแต่งเพิ่มเติมโดยใช้รักกระหนะตีเป็นเส้นนำมาปั้น ส่วนที่ยื่นออกมาจะใช้เป็นหนังตอกมาเช่นคิ้ว จอนหู ในการปั้นตกแต่งเพิ่มเติมนั้นจะปั้นในบริเวณ เช่น ปาก คิ้ว เพื่อเห็นเป็นลายบุ๋มออกมากและจะใช้ดินญี่ปุ่นในการเกลือกเชื่อมให้ทุกส่วนเข้าด้วยกัน และขัดให้เรียบร้อย และนำกระดาษบางๆ มาปิดผิวทับอีกชั้นเพื่อให้ผิวของหุ่นเรียบ (การทำรักกระหนะมีส่วนผสมจาก ยางรัก ผงถ่านจากใบตองแห้ง น้ำมันยาง ชันผง และปูนแดง ตั้งไฟเคี่ยวให้เข้ากัน และต้องอาศัยความชำนาญเฉพาะตัวในการผสมเพื่อดูว่าเนื้อรักกระหนะได้ที่หรือยัง)

4. decorations on the love Krauhna hit a line blender. The protrusion is used as a movie coming up, such as eyebrow sideboards in mold decoration. More then be formed in the area such as the mouth, eyebrows to see a pattern convex and will use Japanese soil to tumble to connect all the parts together and polished finish. The paper thin Coming off another layer over the surface to smooth the surface of the body. (Making love Krauhna a mixture of lacquer coal dust from dried banana leaves and lime powder, steep oil heat, simmer together. And requires expertise unique to the mix to see meat lovers. Krauhna on yet)

๕. นำรักกระหนะที่ได้เคี่ยวและเก็บไว้เป็นก้อน การนำมาใช้ต้องนำมาทำให้ร้อนเพื่อให้รักกระหนะนิ่ม จากนั้นจึงใช้ไม้กลึงให้เป็นเส้นให้ได้ขนาดใหญ่หรือเล็กตามของลวดลายที่ได้ออกแบบไว้

5. Love Krauhna to simmer and keep it chunky. Implementation must be heated to soften Krauhna love. Then use a wood lathe line. A larger or smaller according to the pattern that has been designed.

๔. การตกแต่งเพิ่มเติมโดยใช้รักกระแหนะตีเป็นเส้นนำมาปั้น ส่วนที่ยื่นออกมาจะใช้เป็นหนังตอกมาเช่นคิ้ว จอนหู ในการปั้นตกแต่งเพิ่มเติมนั้นจะปั้นในบริเวณ เช่น ปาก คิ้ว เพื่อเห็นเป็นลายนูนออกมาและจะใช้ดินญี่ปุ่นในการเกลือกเชื่อมให้ทุกส่วนเข้าด้วยกัน และขัดให้เรียบร้อย และนำกระดาษบางๆ มาปิดผิวทับอีกชั้นเพื่อให้ผิวของหุ่นเรียบ (การทำรักกระแหนะมีส่วนผสมจาก ยางรัก ผงถ่านจากใบตองแห้ง น้ำมันยาง ชันผง และปูนแดง ตั่งไฟเคี่ยวให้เข้ากัน และต้องอาศัยความชำนาญเฉพาะตัวในการผสมเพื่อดูว่าเนื้อรักกระแหนะได้ที่หรือยัง)

4. decorations on the love Krauhna hit a line blender. The protrusion is used as a movie coming up, such as eyebrow sideboards in mold decoration. More then be formed in the area such as the mouth, eyebrows to see a pattern convex and will use Japanese soil to tumble to connect all the parts together and polished finish. The paper thin Coming off another layer over the surface to smooth the surface of the body. (Making love Krauhna a mixture of lacquer coal dust from dried banana leaves and lime powder, steep oil heat, simmer together. And requires expertise unique to the mix to see meat lovers. Krauhna on yet)

๕. นำรักกระแหนะที่ได้เคี่ยวและเก็บไว้เป็นก้อน การนำมาใช้ต้องนำมาทำให้ร้อนเพื่อให้รักกระแหนะนิ่ม จากนั้นจึงใช้ไม้กลึงให้เป็นเส้นให้ได้ขนาดใหญ่หรือเล็กตามของลวดลายที่ได้ออกแบบไว้

5. Love Krauhna to simmer and keep it chunky. Implementation must be heated to soften Krauhna love. Then use a wood lathe line. A larger or smaller according to the pattern that has been designed.

๖. เมื่อได้รักกระดาษที่คลึงเป็นเส้นเรียบร้อยแล้วให้นำมากดลงบนแม่พิมพ์หินสบู่ที่แกะลายไว้โดยก่อนวางเส้นรักกระดาษลงบนแม่พิมพ์ให้ใช้น้ำลูบลงบนพิมพ์ก่อนเพื่อไม่ให้รักติดแม่พิมพ์ จากนั้นใช้เหล็กกลมกดรักกระดาษให้ลงไปในร่องลายที่แกะไว้ จะได้เส้นรักกระดาษที่ทำการตีลายไว้ตัดตกแต่งส่วนที่เกินด้วยกรรไกร ทิ้งให้รักเซ็ดตัวนานประมาณ ๑ สัปดาห์จึงจะนำมาตกแต่งลวดลาย

6. When you Krauhna the rolling line is completed, the press onto the mold soapstone carving by-line before laying it on pretty Krauhna. Water rubbed onto the mold prior to printing, to love mold. Then use a round steel press Krauhna to love the sheep into the groove pattern is a pattern that hit the post Krauhna love decorative trims the excess with scissors. Left to cure for about one week, so it will be a decorative pattern.

๗. การตีลวดลายให้ทำรักที่ถোকลงบนหุ่นโดยไม่ให้หนาและบางจนเกินไป จากนั้นนำลวดลายหรือกระจกที่เตรียมไว้มาติดที่ละตัวทั่วทั้งหุ่น โดยใช้เหล็กกลมช่วยในการกดลงไปเพื่อกระจกติดแน่นกับหุ่น

7. Install belt onto the robot designs to make love without giving too thick and thin. Then grille pattern or prepared to stick one by one throughout the body. The round steel grille to help push down firmly attached to the body.

๘. เมื่อติดลวดลายตามที่ต้องการจนทั่วแล้วให้นำสีน้ำมันมาทาพื้นหุ่นและปิดทอง ประดับกระจก เมื่อแล้วเสร็จจึงนำมาเขียนสีลงลายวาดขอบตา ขอบคิ้ว ขอบปาก จึงถือเป็นการจบสิ้นกระบวนการ

8. When the pattern as needed until the oil paint, remove the dummy and gilded glass when completed, he turned to painting stripes draw the eye to trim the lip is thus completing the process.

การถ่ายทอดองค์ความรู้
TO THE NEXT GENERATION

“อยากให้มีผู้มองเห็นความสำคัญของช่างไม่ว่าเป็นช่างสาขาใด
ชาติไทยเราก็มีเอกลักษณ์หลายๆ อย่างที่ชาติอื่นไม่สามารถลอกเลียนแบบได้
อยากให้อนุชนรุ่นหลังได้ให้ความสนใจ
ร่วมภาคภูมิใจในความเป็นไทยของเราสืบไป”

ครู ม.ล พงษ์สวัสดิ์หม่อมมีความต้องการให้ศิลปะการทำหัวโขนยังคงอยู่และได้รับการอนุรักษ์ไว้ จึงมุ่งมั่นขยายความรู้ออกไป
ในวงกว้าง ดังจะเห็นได้จากการที่ท่านได้รับเกียรติให้เป็นตัวแทนประเทศไทย ในโอกาสต่างๆ อาทิ สาธิตการทำหัวโขนในงาน
หัตถกรรมอาเซียน เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๓๔ ณ ประเทศญี่ปุ่น, ได้รับเชิญจาก ท.ท.ท.ให้เป็นผู้สาธิตการทำหัวโขน ณ ประเทศ
ออสเตรเลีย ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๔ , ได้รับเชิญจากศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ไปสาธิตการทำหัวโขนในงาน Floklife
Festival ณ กรุงวอชิงตัน ดีซี ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๗ , ได้รับเชิญจากศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
ให้ไปสาธิตการทำหัวโขนในงานหน้ากากไทย ที่เมือง St.Florent Le Vieil ประเทศฝรั่งเศส

ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๙ และได้รับเชิญจาก ท.ท.ท.เชิญไปเป็นผู้สาธิตการทำหัวโขนในงานอาหารไทย ณ เมือง Sao Paulo
ประเทศบราซิล นอกจากการเผยแพร่งานช่างศิลป์ในต่างแดนแล้ว ครู ม.ล พงษ์สวัสดิ์ยังได้สร้างสรรค์ผลงานร่วมกับช่างศิลป์
จากสหรัฐอเมริกามากกว่า ๑๐ ปี ในการผสมผสานการทำกรกระแหงให้มีความร่วมสมัย รวมทั้งถ่ายทอดองค์ความรู้และข้อมูล
เชิงลึกให้กับสื่อต่างๆ และบุคคลทั่วไปอย่างต่อเนื่อง

"I want people to see the importance of it, whether as a mechanic branch.
Thailand many of us is unique. The nation can not be imitated. You have
to pay attention to the rising generation.
Thailand is proud of our son. "

Macroom. The Pongsawasdi Mom needs the art of mask remain and be preserved. Aims to expand the knowl-
edge broadly as can be seen from the fact that he is honored to represent the country on various occasions
as a mask at a demonstration. Asian Crafts Since the year 2534 in Japan, invited by. North. North. North. For
a demonstration of a mask in Australia in the year AD 2534, was invited by the Cultural Center. To demon-
strate a mask in Floklife Festival in Washington DC, USA. In the year AD 2537, was invited by the Cultural
Center. To demonstrate a mask and mask in Thailand St.Florent Le Vieil France.

In the year 2539, and was invited by. North. North. North. Invitation to a demonstration of a mask in Thailand
in Sao Paulo, Brazil, in addition to publishing arts abroad and Macroom. The Pongsawasdi also works with
artisans. From the United States for more than 10 years of making love Kraahna blend with the contempo-
rary. The transfer of knowledge and information. Depth to the media And others are ongoing.

